

раціональність, доволі активно самоактуалізує власний теоретико-методологічний ресурс при допомозі унікальних можливостей дослідницького ґатунку.

Специфічне позиціонування функціонально-особливих чинників медико-інформаційних вимірів якісно-нового значення збагачує сучасну практику комплексної аргументації класифікаційних параметрів моделюючого базису підпорядкованих науково-теоретичних зв'язків. Врешті-решт, аналіз внутрішніх механізмів становлення медичної інформації у межах науково-теоретичної екстраполяції вказує на необхідності усвідомлено зосередитись на вирішальних аспектах послідовного становлення виняткових якостей систематизації постійного надходження інформаційно-медичної документації.

Важливий синтез нерозривної спеціалізованої предметної єдності – теоретичних ланок медичного знання та аналітичних ланок інформаційної інноваційності – призводить до розширення площини багатоступеневої розгалуженої наукової конструкції новітнього змістовного технологічного простору. Чіткі умовиводи включення не випадкових медичних елементів до прогресивного спектру впливової інформаційності підкреслює спільне і відмінне у пошуку специфічних рис аргументації безпосередньо зафіксованих медичних даних у порівнянні із загальними вимірами докладного вивчення науково-інформаційної діяльності. Мова йде про споріднені параметри створення і ведення спеціалізованої документації, на методологічних положеннях якої і діє науковий формат обґрунтування проблемно-орієнтованих частин медичної, науково зорієнтованої інформації. Вище вказана синтезуюча основа централізованого поєднання системного обігу теоретичних вимірів невідсторонено співіснує з медикалізованим теоретичним простором, а за рахунок аналітичних вимірів інноваційно-технологічної практики здійснення обміну, перетворення, збирання необхідних відомостей та повідомлень із спеціалізованих джерел.

Лалименко Ольга

ВИЗНАЧЕННЯ БІОМАРКЕРІВ ЕФЕКТУ АНТИДІАБЕТИЧНОГО ЗАСОБУ ПОХІДНОГО ЯНТАРНОЇ КИСЛОТИ

Кафедра гігієни та екології № 2

Науковий керівник: д-р мед. наук, проф. І. В. Завгородній
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна

Нині пріоритетними заходами профілактики професійних захворювань є використання підходів біологічного моніторингу людини із застосуванням біомаркерів ефекту, які відзеркалюють функціонально-метаболічні порушення в організмі здорових працюючих при промисловому впливі ксенобіотиків.

Метою дослідження було встановлення критеріальної значущості змін показників ПОЛ, антиоксидантного гомеостазу та обміну оксиду азоту як біомаркерів ефекту оригінального антидіабетичного засобу похідного янтарної кислоти (β-ФЕА-ОСАК).

Експерименти проведено на 85 щурах-сам-

цях, яким здійснено внутрішньошлункове (30-разове в дозі 100 мг/кг м.т) та інтраназальне (20 - разове в дозах 6,7 та 1 мг/мл) введення водної емульсії β-ФЕА-ОСАК. Досліджено стан ПОЛ, антиоксидантний гомеостаз та обмін оксиду азоту в термін 5, 15 та 30 днів за умов перорального та після 20 днів інтраназального надходження.

Встановлено, що у піддослідних тварин порівняно з контролем підвищується рівень малонового діальдегіду (МДА) крові на 25 % (p<0,05) після 5 днів, гідроперекисів ліпідів (ГПЛ) сироватки крові на 44 % після 15 днів та МДА гомогенату печінки на 17 % (p<0,05) наприкінці перорального введення та за інтраназальної дії на рівні обох доз підвищення концентрації ГПЛ гомогенату печінки на 47% та 25% відповідно (p<0,05). Зазначені зміни пов'язані із суттєвим падінням активності глутатіонпероксидази (ГП), супероксиддисмутази (СОД) та каталази різного ступеню виразності на тлі пригнічення метаболізму оксиду азоту незалежно від шляхів надходження β-ФЕА-ОСАК.

Отже, біомаркерами ефекту внутрішньошлункового та інтраназального впливу β-ФЕА-ОСАК є підвищення рівня ГПЛ, зниження активності ГП, каталази, синтази оксиду азоту, падіння рівнів нітрит-аніонів.

*Літовченко Олена Леонідівна, Наумова Ірина Ігорівна,
Власенко Ольга Володимирівна*

МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ НИРОК ПРИ СПОЛУЧЕНОМУ ВПЛИВІ ХІМІЧНИХ ТА ФІЗИЧНИХ ЧИННИКІВ

1 Кафедра гігієни та екології № 2

2 Кафедра патологічної анатомії

Науковий керівник: д-р мед. наук, проф. І. В. Завгородній
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна

Актуальність. На сучасних машинобудівельних підприємствах робітники піддаються впливу різних хімічних та фізичних факторів, наприклад сполученій дії мастильно-охолоджувальної рідини (МОР) і електромагнітного випромінювання (ЕМВ). Це поєднання факторів мало вивчене і до того ж важливо визначити наскільки вплив ЕМВ погіршує можливу негативну дію мастильно-охолоджувальної рідини (МОР).

Мета. Визначити характер морфологічних змін в нирках для оцінки тяжкості впливу МОР марки «Типол» в умовах дії електромагнітного поля (ЕМВ).

Методи та матеріали. Експеримент проводився на статевозрілих білих щурах-самцях, розділених на 3 групи: тваринам 1-ї групи вводили МОР марки «Типол» дозою 5000 мг/кг; 2-а група перебувала під впливом сполученої дії електромагнітного випромінювання (частота 70 кГц, напруга 600 В/м) і МОР; 3-я група – контрольна по відношенню 1 та 2 груп. Експонували по 5 разів на тиждень протягом 30 днів. Для виявлення морфологічних змін після виведення тварин з експерименту виділяли нирки та виготовляли оглядові препарати.

Результати. У обох дослідних групах клубочки нирок виглядають густоклітинними, у них виражена проліферація як мезангіальних, так і ендотеліальних клітин, петлі капілярів набрякли з потовщеними стінками. Епітелій проксимальних каналців набряклий з ознаками гідропічної дистрофії. Інтерстиційна сполучна тканина з набряком, фуксинофільна, з невеликими лімфоцитарними інфільтратами. До того ж у групі сполученого впливу клубочки збільшені, їх капіляри повнокровні з явищами стазу. Описані зміни можна розцінювати як гломерулонефрит з тубуло-інтерстиціальним компонентом.

Висновки. При сполученому впливі ЕМВ та МОР були виявлені більш суттєві морфологічні зміни, а саме мезангіопроліферативний гломерулонефрит у поєднанні з помірно вираженим інтестиціальним нефритом.

Ліщинська Н. М.

СТАТЕВЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ УКРАЇНИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ SEXUAL EDUCATION OF SCHOOLCHILDREN IN UKRAINE: REALITIES AND PERSPECTIVES

Кафедра соціальної медицини та гігієни

Науковий керівник: асист. Керецман А. О., асист. Гаджега І. І.

Медичний факультет ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»

м. Ужгород, Україна

Вступ. Сучасне українське суспільство переживає не лише глибоку соціальну-економічну і політичну кризу, а й кризу екзистенційну, морально-духовну, що характеризується втратою людьми життєвих орієнтирів та сенсу життя, руйнуванням моральних цінностей і світогляду. Такі процеси негативно впливають на розвиток підростаючого покоління і відображаються на найтоншій його сфері – статевому самовираженню. У зв'язку з цим, правильно організоване виховання у статевій сфері, визначено як одне з основних завдань сучасних вітчизняних закладів освіти.

Мета роботи. Визначити фактичний стан обізнаності школярів старших класів щодо питань статевої культури, проаналзувати доцільність та ефективність статевого виховання українських школярів у порівнянні з іншими країнами та обґрунтувати необхідність введення предмету статевого виховання в програму безперервного навчання.

Матеріали і методи дослідження. Проведено анкетування учнів 7-10-х класів ужгородських ЗОШ 1-3 ст. №3 та №5 після проведених з ними бесід щодо статевого виховання, гендерних особливостей організму та можливих негативних наслідків, що тягне за собою раннє та незахищене статеве життя. Проаналізовано організацію та ефективність шкільних програм безперервного навчання в цьому напрямку школярів України, Німеччини та Польщі. Проведено і опрацьовано анкетування між батьками і школярами на рахунок їхнього ставлення до введення в програму безперервного навчання такого предмету як «Статеве виховання»

Результати. Рівень обізнаності школярів піс-

ля проведення виховних бесід значно підвищився. Переважна більшість респондентів готові й надалі добровільно брати участь в подібних заходах, якщо буде надана така можливість. Результати анкетування батьків, родичів, та вчителів доводять необхідність введення статевого виховання в програму безперервного навчання як обов'язковий до вивчення предмет.

Висновки. Фактичний рівень обізнаності школярів у напрямку статевого виховання є дуже низький. Проведення експериментальних виховних бесід з учнями доводить високу ефективність та доцільність даного підходу в навчанні дітей у даному напрямку. Зацікавленість учнів, позитивне відношення батьків та оптимістичний настрій вчителів доводять необхідність розробки окремої навчальної дисципліни «Статеве виховання» з подальшим введенням її в програму безперервного навчання в школах України. Аналогічний підхід до виховання дітей в даному напрямку в деяких країнах ЄС підтвердив свою ефективність як метод профілактики захворюваності та поширеності венеричних захворювань у дітей та підлітків, а також профілактики безпліддя та гормональних дисфункцій серед жіночого населення.

Логвінов Дмитро

ХАРЧУВАННЯ, ЯК СОЦІАЛЬНО – ОБУМОВЛЕННИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ.

Кафедра гігієни та екології №2

Науковий керівник: д-р мед. наук, проф. І.В.Завгородній

Харківський національний медичний університет

м. Харків, Україна

Повноцінний розвиток дитини є невід'ємною складовою частиною розвитку держави, її майбутнього, як популяційного, так і економічного в довгостроковій перспективі. Здорова дитина – здорова країна.

З моменту народження, дитина потрапляє в навколишнє середовище, яке на теперішній час, все більше забруднюється промисловими викидами та перелік промислових речовин і їх кількість тільки збільшується. Стохастичні ефекти дії забруднюючих речовин докільля на організм, ще не до кінця вивчені. Але є і ті, дія яких доведена експериментальним шляхом, та визначені, їх причино – наслідкові зв'язки, як раз в цьому полі профілактична медицина діє, та на різних етапах проводить профілактичне усунення причин або зменшення їх дії на організм для запобігання негативних наслідків.

Харчування є невід'ємною складовою нашого життя і займає питому вагу в формуванні здоров'я. Раціональне харчування та безпосередньо харчова цінність продукту впливає на формування здорового організму дитини та є механізмом що запобігає розвитку захворювань, які пов'язані з недостатністю або надлишком харчового раціону. Повноцінне харчування не тільки формує здоровий організм, а також зменшує негативний вплив шкідливих чинників на нього. При цьому особливу увагу слід приділити відмінності харчування дітей організованих колективів під час навчання, канікулярного періоду та вдома, а